

О. І. Зайцева

Ліцей № 33 Полтавської міської ради

м. Полтава

Len44ka28@gmail.com

САМООЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ЯК ОДНА З КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НУШ

У сучасній освіті розвиток особистості учня є одним із пріоритетних завдань, яке виходить за рамки простого засвоєння навчального матеріалу. Концепція Нової української школи повністю відповідає йому. Математика відкриває широкі можливості для всебічного розвитку особистості учня. Окрім формування логічного мислення та навичок розв'язання задач, уроки математики можуть стати майданчиком для розвитку критичного мислення, самостійності, творчих здібностей та комунікативних навичок, уміння оцінювати свої досягнення.

Не слід забувати про безпекову ситуацію, у якій знаходиться наша країна, часті повітряні тривоги і як наслідок – освітні втрати. Діти позбавлені спілкування з вчителем та однолітками в тому об'ємі, яке є необхідним. Живі уроки замінили віртуальні, відео лекції, перегляди роликів. Це, звичайно, є наслідком значного технічного прогресу, високої кваліфікації вчителів. Але існує велика проблема неякісного процесу навчання.

Математична компетентність за С.А. Раковим — це спроможність особистості бачити та застосовувати математику в реальному житті, розуміти зміст і метод математичного моделювання, будувати математичну модель, досліджувати її методами математики, інтерпретувати отримані результати, оцінювати похибку обчислень" [1].

Оцінювання результатів навчання учнів – це процес опрацювання (систематизації, аналізу, узагальнення тощо) кількісних і якісних показників, отриманих за певними правилами, для визначання рівня сформованості компетентностей учня з подальшою конвертацією одержаного при вимірюванні первинного результату в певну нормовану шкалу балів (оцінку) [2].

Робота вчителя над розвитком вміння самостійно оцінювати рівень знань і розвитку навичок допомагає розвивати такі характеристики учня.

1. Критичне мислення: оцінювання рівня правильності, повноти, відповідно до зразка розв'язку стандартної задачі, пошуку шляхів розв'язку задачі на логіку, аналіз точності побудови математичних моделей допомагають учням розвивати критичне мислення, вчать аналізувати різні варіанти рішень і знаходити оптимальні.

2. Розвиток творчих здібностей: математичні ігри, головоломки чи задачі, які поєднують кілька дисциплін, навчають критично ставитися до своїх знань, розуміти прогалини, мотивують до пошуку інформації, розвитку своїх здібностей. Важливим аспектом є мотивація та самомотивація учнів.

3. Командна робота. Виконання групових проєктів дозволяє учням навчитися співпрацювати. Виважено й спокійно ставитися до недоліків інших, критично оцінювати свої здібності та здібності інших. Вчитися не соромитися ставити питання, без зверхності відповідати на них. У світі, де важливим аспектом є вміння навчатися протягом життя, ця навичка є провідною.

4. Самостійність та ініціативність: учнів заохочують до самостійного пошуку інформації та досліджень.

5. Зв'язок із реальним життям: НУШ приділяє увагу застосуванню математичних знань у реальних життєвих ситуаціях. Це може бути, наприклад,

розрахунок витрат та розрахунок особистого бюджету, математичне моделювання ситуацій, аналіз статистичних даних.

6. Формування комунікативних навичок. В епоху дистанційного навчання, вміння спілкуватися є ключовою навичкою школярів. Обговорення задач, презентація результатів та аргументація власної позиції допомагають розвивати комунікативні здібності учнів щодо вміння висловлювати думку, правильно ставити запитання.

7. Ціннісне ставлення до знань. Уроки математики можуть включати елементи етичного виховання: суто теоретичні знання, які можна знайти в джерелах, часто не допомагають розв'язувати задачі. Вміння їх застосовувати, яким навчає вчитель, є ціннісним для освіти.

8. Цифрова грамотність. Використання сучасних технологій (графічних калькуляторів, навчальних програм) розвиває цифрову компетентність, учить учнів працювати з математичними інструментами. Важливо, щоб це вміння не витісняло процес міркування, творчого застосування даних навичок.

Уроки математики НУШ спрямовані не тільки на вивчення формул і алгоритмів, але й на розвиток особистісних якостей, що є важливими для успішної адаптації в сучасному світі. Розвиток особистості учня на уроках математики є важливою складовою. Розвиток вміння само оцінювання сприяє гармонійному розвитку учнів, формуючи не тільки математичні знання, а й ключові особистісні якості.

Література

1. Раков С.А. Математична освіта: компетентнісний підхід з використанням ІКТ: Монографія. Харків : Факт, 2005. 360 с.
2. Компетентісно орієнтована методика навчання математики в основній школі: Метод. посібник / О. І. Глобін, М. І. Бурда, Д. В. Васильєва, В. В. Волошена, О. П. Вашуленко, Н. Д. Мацько, Т. М. Хмара. Київ : Педагогічна думка, 2015. 245 с.

Анотація. Зайцева О. І. Самооцінювання навчальних досягнень учнів як одна з ключових компетентностей НУШ. У статті розглядаються основні підходи до розвитку вміння самооцінювати свої знання та навички школярем. До основних характеристик школяра, які повинні розвиватися в процесі навчання, дібрані методи та засоби навчання математики, які розвивають цю навичку. Аргументовано думку, що сучасний учень має вміти критично й правильно оцінювати свої здобутки та недоліки.

Ключові слова: компетентності, особистісно-орієнтоване навчання, Нова українська школа, самооцінювання, розвиток особистості.

Summary. Zaitseva O. I. Self-Assessment of Students' Learning Achievements as a Key Competence in the New Ukrainian School. This article examines the primary approaches to developing students' ability to self-assess their knowledge and skills. The article identifies essential characteristics of students that should be refined during the learning process and presents methods and tools for teaching mathematics that foster this skill. The argument is made that contemporary students must be capable of critically and accurately evaluating their achievements and shortcomings.

Key words: competencies, learner-centered education, New Ukrainian School, self-assessment, personal development.